

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

YURTSEVER VE DİĞERLERİ / TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru No. 22965/10)

KARAR

STRAZBURG

8 Temmuz 2014

İşbu karar Sözleşme'nin 44 § 2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecek olup bazı şekli değişikliklere tabi tutulabilir.

© T.C. Adalet Bakanlığı, 2014. Bu gayriresmi çeviri, Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından yapılmış olup, Mahkeme açısından bağlayıcılığı bulunmamaktadır. Bu çeviri, davanın adının tam olarak belirtilmiş olması ve yukarıdaki telif hakkı bilgisiyle beraber olması koşulu ile Adalet Bakanlığı, Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü, İnsan Hakları Daire Başkanlığına atıfta bulunmak suretiyle ticari olmayan amaçlarla alıntılanabilir.

Yurtsever ve diğerleri/Türkiye davasında,*Başkan,*

Guido Raimondi,

Yargıçlar,

Işıl Karakaş,

András Sajó,

Helen Keller,

Paul Lemmens,

Robert Spano,

Jon Fridrik Kjølbro,

ve Bölüm Yazı İşleri Müdürü Stanley Naismith'in katılımıyla Daire olarak toplanan Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (İkinci Bölüm), 17 Haziran 2014 tarihinde gerçekleştirdiği müzakereler sonucunda anılan tarihte aşağıdaki kararı vermiştir:

USUL

1. Türkiye Cumhuriyeti aleyhine açılan (22965/10 No.lu) davanın temelinde, bu devletin vatandaşları olan İsabet Yurtsever, Duygu Yurtsever, Diba Yurtsever, Gülnur Yurtsever, Kadriye Yurtsever, Sadiye Yurtsever, Semra Yurtsever, Emine Yurtsever, Özden Yurtsever, Aylin Yurtsever ve Türkan Sümerkan ve Selamet Yurtsever ile Tarkan Yurtsever'in ("başvuranlar") 19 Nisan 2010 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin ("Sözleşme") 34. maddesi uyarınca yapmış oldukları başvuru bulunmaktadır.

2. Başvuranlar, İstanbul'da görev yapan avukatlar K. Öztürk ve F.N. Ertekin tarafından temsil edilmişlerdir. Türk Hükümeti ("Hükümet") ise kendi görevlisi tarafından temsil edilmiştir.

3. Başvuranlar, esasen, yakınları Metin Yurtsever'in yakalanarak gözaltına alındığı sırada, polisler tarafından darp edilmesi sonucu gözaltındayken hayatını kaybettiğini iddia etmektedirler. Başvuranlar, iç

hukuk yollarının etkin olmamasından şikâyet etmektedirler. Sözleşme'nin 2, 3, 6 ve 13. maddelerinin ihlal edildiğini ileri sürmektedirler.

4. Başvuru, 21 Mayıs 2012 tarihinde Hükümet'e tebliğ edilmiştir.

OLAYLAR

I. DAVANIN KOŞULLARI

5. Başvuranlar, İsalet Yurtsever, Duygu Yurtsever, Diba Yurtsever, Gülnur Yurtsever, Kadriye Yurtsever, Selamet Yurtsever, Sadiye Yurtsever, Semra Yurtsever, Emine Yurtsever, Tarkan Yurtsever, Özden Yurtsever, Aylin Yurtsever ve Türkan Sümerkan Türk vatandaşları olup, sırasıyla 1959, 1982, 1988, 1946, 1951, 1957, 1961, 1964, 1949, 1973, 1975, 1984 ve 1981 doğumludurlar. Başvuranlar, Türkiye'nin ve Almanya'nın farklı şehirlerinde ikamet etmektedirler.

Başvuranların tamamı, 1952 doğumlu olan ve 20 Kasım 1998 tarihinde hayatını kaybeden Metin Yurtsever'in yakınlarıdır. Sırasıyla İsalet Yurtsever müteveffanın eşi, Duygu ve Diba Yurtsever çocukları, Gülnur, Kadriye, Semra ve Sadiye Yurtsever kız kardeşleri, Selamet Yurtsever erkek kardeşi ve diğer başvuranlar ise (Emine, Tarkan, Özden ve Aylin Yurtsever ile Türkan Sümerkan), müteveffanın 1999 yılında ölen diğer erkek kardeşi Lütfü Yurtsever'in mirasçılarındırlar.

Metin Yurtsever, emekli bir öğretmendir.

A. 19 Kasım 1998 tarihli olay

6. Metin Yurtsever, 19 Kasım 1998 tarihinde, saat 13.45'te, Türkiye'nin batısında yer alan Kocaeli'nde, HADEP (solcu Kürt yanlısı, "Demokratik halk partisi") İl Başkanlığı binasında bulunduğu sırada, Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı polisler tarafından yakalanmıştır.

7. Olay yeri tespit ve yakalama tutanağı, 19 Kasım 1998 tarihinde, saat 13.45'te düzenlenmiş ve HADEP binasında bu aramaya katılan polis

memurları ve yakalanan kişiler tarafından imzalanmıştır. Olaylar, tutanakta aşağıdaki gibi özet olarak anlatılmıştır:

- PKK denilen yasadışı silahlı örgütün lideri Abdullah Öcalan'ın İtalya'da 1998 yılının Kasım ayında yakalanmasının ardından, Türkiye'nin farklı şehirlerinde pek çok gösteri düzenlenmiştir. Terörle Mücadele Şubesi'ne bağlı polisler, Ankara Devlet Güvenlik Mahkemesi tarafından verilen arama yetkisine dayanarak, 19 Kasım 1998 tarihinde, saat 13.00'te, HADEP Kocaeli İl Başkanlığı binasında arama yapmak istemişlerdir. İl Başkanlığı binasında bulunan kişiler, binanın giriş kapısına barikat kurmuşlar, yasadışı örgüt lehine sloganlar atmışlar ve metal çubuk ve sopalar kullanarak güvenlik güçlerine karşı koymuşlardır. Güvenlik güçleri tarafından yapılan uyarılar dikkate alınmamıştır. Güvenlik güçleri kapıyı kırarak binaya girmişler ve aralarında Metin Yurtsever'in de bulunduğu olay mahallindeki kişileri zor kullanarak yakalamışlardır. Yakalama olayının akabinde yakalanan kişiler, polis araçlarına götürülürken, korunmaları için güvenlik güçlerince alınan önlemlere rağmen, binanın önünde toplanan yaklaşık 4.000 kişiden oluşan (sağduyulu vatandaş grubu) tarafından özellikle sopalarla saldırıya uğramışlardır. Bu sebeple, yakalanan kişiler başlarından ve vücutlarının farklı yerlerinden ağır şekilde yaralanmışlardır.

8. Metin Yurtsever, saat 14.20'de Kocaeli Emniyet Müdürlüğü binasında gözaltına alınmıştır.

9. İlgili, aynı gün, saat 18.30'da İzmit Devlet Hastanesi hekimi tarafından muayene edilmiştir. Adli tıp raporu aşağıdaki gibidir:

“Harici muayenesi sonucunda, hastanın yüzü, sırtı, kolları, bacakları, omuzları ve genital bölgesinde yaygın morartı ve ödemlerin bulunduğu tespit edilmiştir.”

10. Akabinde, Metin Yurtsever aldığı darbeler sonucu oluşan ağrılardan şikâyet ederek, polislerden, sağlık muayenesinden geçmek amacıyla kendisini hastaneye götürmelerini talep etmiştir. Polisler, başlangıçta bu talebi reddetmiş, ancak ertesi gün (belirtilmeyen bir saatte), ağrılarının devam etmesi ve genel durumunun ağırlaşması nedeniyle, ilgili, önce Kocaeli Devlet Hastanesi'ne ardından da Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'ne sevk edilmiştir.

11. Emniyet Müdürü S.Y. tarafından imzalanan 20 Kasım 1998 tarihli yazıda; Metin Yurtsever'in kendi talebi üzerine, sevk edildiği saat belirtilmeksizin devlet hastanesine gönderildiği belirtilmiştir.

12. Genel cerrahi uzmanı tarafından düzenlenen rapora göre, Metin Yurtsever, saat 18.00 ile 22.30 arasında abdominal aort tromboz nedeniyle Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi Hastanesi'nde ameliyat edilmiştir. Ancak, ilgili, bu ameliyat sırasında hayatını kaybetmiştir.

13. 21 Kasım 1998 tarihinde, iki hekim ve Cumhuriyet savcısının huzurunda otopsi yapılmıştır. Otopsi raporunda kısaca şu hususlar yazılıdır:

- Birçok morartı. Müteveffanın neredeyse bütün vücuduna yayılan pek çok travmatik yara. Kırık iki kaburga kemiği. Harici muayenede, farklı boyutlarda morumsu ekimotik alanlara rastlanmıştır: sağ kaşın üst kısmında 3x4 cm, iki kaşın arasında bulunan bölgede 2 cm çapında, yüzünde 3x4 cm, sağ elinde 3x5 cm, sağ elinde 2 cm çapında, sırtında 3 cm çapında, sırtında 6x9 cm, sağ kolunda 3 cm çapında, sol dirseği üzerinde 3 cm çapında, sol elinde 3x4 cm, skrotum üzerinde 2x2,5 cm, 2,5x3 cm ve 3 cm, sol dizinde 2x3 cm, sol bacakta 20x5 cm, ensede 3x4 cm, iki skapuler bölgede 20x40 cm, sağ skapuler bölgede 3x7 ve 3x4 cm, kuyruk kemiğinde 2x3, sol uyluk kemiğinde 5 cm çapında, sol uyluk kemiğinde 4x5 cm, ayakta 3 cm çapında, sol ayak tabanında 3x8 cm, sağ ayakta 2 cm. Sağ kolda 2 cm çapında iki morartı, sol dizde 1 cm çapında dört morartı, bel bölgesinde sırasıyla 8x15, 3x2, 3x4 ve 4x8 cm'lik dört morartı. Dâhili muayenede, başında ve karnında başka birçok morartı ve kan toplanması.

Bazı organlara ilişkin histopatolojik inceleme yapılmasının talep edilmesine karar verilmiştir. Bu organlardan numuneler alınmıştır ve bu numuneler, ölüm nedeninin saptanabilmesi amacıyla dosyadaki diğer belgelerle birlikte İstanbul Adli Tıp Kurumu'na gönderilmiştir.

14. Adli Tıp Kurumu'nda görevli üç adli tabip tarafından hazırlanan 22 Şubat 1999 tarihli histopatolojik raporda aşağıdaki bilgilere yer verilmiştir:

- müteveffanın vücudundan alınan organ numunelerinde herhangi bir zehirli madde tespit edilmemiştir;
- ilgilide şiddet sonucu oluşan yaralar bulunmaktadır;
- ölüm, abdominal aort trombozun ardından gerçekleştirilen cerrahi operasyon sırasında meydana gelmiştir;

- sonuç olarak, ölüm sebebinin belirlenmesi amacıyla Adli Tıp Kurumu'ndan görüş talep edilmesi gerekmektedir.

15. 19 Mart 1999 tarihli bilirkişi raporu, Adli Tıp Kurumu'nda görevli yedi hekim ile adli tabiplerden oluşan bir kurul tarafından tanzim edilmiştir. Bu rapora göre, Metin Yurtsever, pulmoner emboliye bağlı pulmoner arteriyel hipertansiyondan muzdariptir ve genel vücut ve göğüs travmasının ardından meydana gelen kardiyovasküler hastalığa bağlı gelişen bir komplikasyon sonucu yaşamını yitirmiştir. Raporda şu sonuca varılmıştır:

“Söz konusu olay ile ölüm arasında nedensellik bağının bulunduğu oybirliğiyle kabul edilmiştir.”

B. Polisler Aleyhine Açılan Ceza Davası

16. Dosyadan, ceza soruşturmasının Kocaeli Savcılığı (“savcılık”) tarafından resen açıldığı anlaşılmaktadır. Ancak taraflarca gönderilen soruşturma dosyasına göre, soruşturmayı yürütmekle görevli Cumhuriyet savcısı olay yerine gitmemiştir.

17. Başvuran İsalet Yurtsever, 1 Aralık 1998 tarihinde savcılık tarafından dinlenmiştir. Başvuran, kısaca aşağıdaki gibi ifade vermiştir:

- Başvuran, eşini hastanede 20 Kasım 1998 tarihinde görmüştür. Eşi, kendisine “parti binasında bulunduğu sırada feci şekilde dövüldüğünü” ve ardından “gözetiminde bulunduğu sırada birçok darbe aldığını” söylemiştir. Eşinde herhangi bir kardiyovasküler hastalık bulunmamaktadır. Başvuran, eşinin ölümünden sorumlu olan kişilerin belirlenmesini ve cezalandırılmasını talep etmiştir.

18. 1999 yılı boyunca, savcılık 19 Kasım 1998 tarihli aramaya katılan on dört polis memurunu dinlemiştir. Bu bağlamda, savcılık, 5 Şubat tarihinde T.C., N.C., O.D. ve C.C.’yi, 10 Şubat tarihinde B.S.’yi, 1 Mart tarihinde B.O.T.’yi, 16 Haziran tarihinde N.Y., M.A. ve M.G.’yi, 17 Haziran

tarihinde I.T. ve S.T.'yi, 21 Haziran tarihinde S.K. ve S.B.'yi ve 16 Eylül tarihinde S.O.E.'yi dinlemiştir.

Olay yeri tespit tutanağının içeriğini doğrular nitelikteki ilgililerin ifadeleri aşağıdaki gibi özetlenebilmektedir:

- polisin sadece yasal bir arama gerçekleştirmek istemesine rağmen, HADEP binasında bulunan kişilerin direnmesi güç kullanımını gerektirmiştir;
- yakalanan kişiler, söz konusu binanın önünde toplanan kalabalık tarafından şiddete maruz kalmışlardır.

19. Davayla ilgili soruşturmanın sonunda, Kocaeli Savcılığı aşağıdaki şekilde hareket etmiştir:

Savcılık, öncelikle, 11 Ekim 1999 tarihinde, Metin Yurtsever'in ölümü nedeniyle cezalandırılmalarını talep etmek için yeterli delil bulunmadığı gerekçesiyle yetmiş sekiz polis memuru hakkında kovuşturmayla yer olmadığına karar vermiştir.

Savcılık, 15 Ekim 1999 tarihli iddianameyle, 19 Kasım 1998 tarihinde güç kullanılarak yapılan aramaya katılan, Terörle Mücadele Şubesi'nde görevli on altı polis memuru aleyhine ceza davası açmıştır. Bu polisler arasında, S.O.E., S.K., I.T., S.T., B.O.T., B.S., T.C., S.Y., S.B., N.C., O.D., C.C., N.Y., M.G., M.A., ve R.A. bulunmaktadır. Savcılık, özellikle görgü tanıklarının beyanlarına, sağlık raporlarına, polis ve gazeteciler tarafından çekilen video kayıtlarına ve basında yer alan çeşitli makalelere dayanarak, eski Ceza Kanunu'nun 448. maddesi ile 452. maddesinin 2. bendi anlamında, ilgilileri özellikle kasten veya taksirle adam öldürme suçuyla itham etmiştir.

20. Başvuranların davaya müdahil olma talebi, 26 Ocak 2000 tarihinde Kocaeli Ağır Ceza Mahkemesi ("Ağır Ceza Mahkemesi") tarafından kabul edilmiştir.

21. Dava süresince, Ağır Ceza Mahkemesi, sanıkların tutuklanmasının gerekli olmadığı kanaatine varmıştır.

22. 19 Haziran 2000 tarihinde yapılan duruşma sırasında, Ağır Ceza Mahkemesi, davanın kapalı oturumla yürütülmesine karar vermiştir.

23. Başvuranlar, 19 Haziran 2000 tarihinde verdikleri iki dilekçeyle iddialarını ve aşağıdaki bilgileri sunmuşlardır:

- yakınları HADEP İl Başkanlığı binasında bulunduğu sırada şiddete maruz kalmıştır;
- yakınlarının kalabalık tarafından dövüldüğü yönündeki iddiayı reddetmek gerekmektedir; ilgilinin ayak tabanlarında ve genital organlarında tespit edilen sekellerden, kendisine işkence yöntemi olarak, birinde falaka uygulandığı, diğerinde ise testislerine basıldığı anlaşılmaktadır;
- Bu şiddet eyleminin iddia edilen failleri hakkında herhangi bir soruşturma işlemi yerine getirilmemiştir;
- hazırlık soruşturması, bizzat suçlanan polis memurları tarafından yürütülmüştür.

Başvuranlar, ek tıbbi görüş alınması amacıyla dosyanın İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne gönderilmesini ve bu şiddet eylemlerinin sorumlularının tutuklanmalarını talep etmişlerdir. Aynı zamanda kendi tanıklarını ileri sürmüşlerdir.

24. Başvuranlar, 26 Haziran 2000 tarihinde ek dilekçe sunmuşlardır. İlgililer, dilekçelerinde, davanın kapalı oturumla yürütülmesi yönündeki karara itiraz ederek, soruşturmada eksikliklerin bulunduğunu ileri sürmüşlerdir.

25. Ağır Ceza Mahkemesi, 6 Temmuz 2000 tarihinde kabul edilen ara kararla, konuya ilişkin kararın itiraza elverişli olmadığı gerekçesiyle başvuranların kapalı oturuma ilişkin itirazlarının kabul edilemez olduğuna karar vermiştir.

26. Diğer taraftan, yakınlarının olaydan önce herhangi bir kardiyovasküler hastalıktan muzdarip olmadığını ileri süren başvuranlar, bağımsız bir kurum tarafından yeni bir rapor düzenlenmesini talep

etmişlerdir. Bu talep, Ağır Ceza Mahkemesi tarafından 4 Ekim 2000 tarihinde reddedilmiştir.

27. Yargılama sırasında, Ağır Ceza Mahkemesi, Metin Yurtsever'in yakalandığı ve gözaltına alındığı esnada olay yerinde bulunan tanıkların ifadelerini almıştır. Bilirkişiler, olayın video kayıtlarına ilişkin raporlarını sunmuşlardır. Raporlara göre:

- parti binasından polis araçlarına doğru götürüldükleri sırada, HADEP İl Başkanlığı binası önünde toplanan kalabalık, milliyetçi sloganlar atmışlar, hakaret etmişler, tehditte bulunmuşlar ve yakalanan kişilere saldırmaya çalışmışlardır;
- ancak, bu olay esnasında küçük çatışmaların meydana gelmesine rağmen, kayıtlarda, Metin Yurtsever'in de aralarında bulunduğu yakalanan kişilerin art arda darbelere maruz kaldıkları tespit edilmemiştir.

28. Tanıklar S.Ka. ve H.K., 3 Kasım 2003 tarihinde, hakim talebiyle istinabe yoluyla dinlenmişlerdir. Tanıklar aşağıdaki şekilde ifade vermişlerdir:

- Tanıklar, olay sırasında HADEP binasında bulunmaktadırlar. Bina önünde toplanan kalabalık tarafından darp edilmemişlerdir. Binada bulunan kişileri yalnızca polisler ağır şekilde dövmüşlerdir.

29. Üç kişiden oluşan bilirkişi heyeti, video kayıtlarının tamamını incelemiştir. Bilirkişiler, 16 Mart 2004 tarihli raporda, kayıtlarda yer alan kişiler arasında müteveffanın kimliğinin teşhis edilemediği sonucuna varmışlardır.

30. Başvuranlar, 17 Mart 2005 tarihinde sunulan dilekçede, yakınlarının olaydan önce herhangi bir kardiyovasküler hastalıktan muzdarip olmadığı yönündeki iddialarını yeniden dile getirmişlerdir.

31. Ağır Ceza Mahkemesi, 9 Mayıs 2005 tarihinde kararını vermiştir. Kişinin ölümüne neden olan aşırı güç kullanımının söz konusu olduğu kanaatine varan Mahkeme, yedi polis memuru, S.O.E., S.K., I.T., S.T.,

B.O.T., B.S. ve T.C.'yi taksirle adam öldürmekten suçlu bulmuş ve Ceza Kanunu'nun 452. maddesinin 2. fıkrası uyarınca her birini bu bağlamda altı yıl muvakkat ağır hapis cezasına mahkum etmiştir. Mahkeme, aynı zamanda, Ceza Kanunu'nun 49. maddesinin 1. fıkrasına ve 50. maddesine dayanarak hapis cezasında bir yıl sekiz ay indirim yapılmasına karar vermiştir. Diğer dokuz polis memuru, delil yetersizliği nedeniyle beraat etmiştir.

Gerekçesinde, Ağır Ceza Mahkemesi;

- Metin Yurtsever'in vücudunda tespit edilen yaraların yalnızca söz konusu parti İl Başkanlığı binasında arama yapmak isteyen polis memurları tarafından güç kullanımı sonucunda oluştuğunun saptandığı;
- müteveffanın bu bina önünde toplanan kalabalık tarafından veya gözaltında bulunduğu sırada polislerce darp edildiğinin kanıtlanamadığı;
- söz konusu binanın etrafının polis tarafından sarıldığı, çocukların bu binada bulundukları ve bu kişilerin güvenlik güçlerine karşı direnmeleri ve kullandıkları araçların polislerin hayatını tehlikeye atabilecek nitelikte olmadığı dikkate alındığında, bu polisler tarafından güç kullanımının meşru müdafaa sınırlarını aştığı;
- sonuç olarak, ölümün, yedi polis memurunun haberdar olmadığı, müteveffanın hastalığıyla birlikte kendilerinin güç kullanması neticesinde meydana geldiği kanaatine varmıştır.

Ağır Ceza Mahkemesi, bu sonuçlara varmak için, sanıkların ve tanıkların beyanları ile dosyanın tamamını göz önünde bulundurduğunu ifade etmiştir.

Sanıkların beyanlarına ilişkin olarak, Mahkeme, sanıkların:

- HADEP binasında bulunan kişilerin yakalanması amacıyla güç kullandıklarını;
- bu kişilerle polis arasında meydana gelen arbede sırasında bazı polis memurlarının yaralandığını;

- bu kişilerin, daha sonra, söz konusu binanın önünde toplanan kalabalık tarafından saldırıya uğradıklarını beyan ettiklerini saptamıştır.

Tanıklara ilişkin olarak, Ağır Ceza Mahkemesi, tanıkların sırasıyla şu ifadeleri verdiklerini tespit etmiştir:

- S.Ka, A.C. ve H.C.'ye göre, HADEP binasında bulunan kişileri yalnızca polisler dövmüşlerdir;
- HADEP İl Başkanı R.B.'ye göre, kendisi sivil polislerce darp edilmiştir;
- S.G.A.'ya göre, kendisi Metin Yurtsever'in HADEP binasında polisler tarafından feci şekilde dövüldüğünü görmüştür;
- Kameraman D.S.'ye göre, kendisi olayı kaydetmiştir ve kalabalık, yakalanan kişilere saldırmaya çalışmıştır;
- Kameraman E.U.'ya göre, kalabalık, yakalanan kişilere yumrukla saldırmıştır;
- R.G'ye göre, polisler yakalanan kişileri araca bindirmişler, kendisini dövmüşler ve Metin Yurtsever'in kaldığı hücrenin yanındaki hücreye koymuşlardır, Metin Yurtsever hastaneye götürülmeyi talep etmiş, ancak talebi yanıtızsız kalmıştır;
- N.A.'ya göre, polisler Metin Yurtsever'in de aralarında bulunduğu parti binasındaki kişileri ağır şekilde dövmüşlerdir, kendisi göstericiler tarafından dövülmemiştir;
- R.C.'ye göre, kendisi parti binasında bulunduğu sırada polisler tarafından feci şekilde dövülmüştür, göstericiler tarafından herhangi bir şiddete maruz kalmamıştır; ardından 10 ila 15 saat boyunca Metin Yurtsever ile aynı hücrede tutuklu kalmış ve Metin'in acı çektiğini ve yardım istediğini görmüştür;

32. Başvuranlar ve sanıklar temyize başvurmuşlardır.

33. Yargıtay, temyiz edilen kararı, davanın esasını incelemeksizin usul hatası nedeniyle 20 Aralık 2006 tarihinde bozmuştur.

34. Dava, Ağır Ceza Mahkemesi'nde yeniden ele alınmıştır. Metin'in erkek kardeşi, Lütfü Yurtsever'in yargılama devam ederken 11 Eylül 2009

tarhli duruşmada hayatını kaybetmesi nedeniyle mirasçıları olan başvuranlar, Emine, Tarkan, Özden ve Aylin Yurtsever ile Türkan Sümerkan mahkemeden, Lütfü Yurtsever'in yerine müdahil taraf olmayı talep etmişlerdir. Ağır Ceza Mahkemesi bu talebi kabul etmiştir.

35. 23 Temmuz 2007 tarihli kararla, önceki kararında tespit edildiği üzere olaylara atıfta bulunan Ağır Ceza Mahkemesi, yeniden yedi polis memurunu taksirle adam öldürmekten suçlu bulmuş ve her birini bu bağlamda Ceza Kanunu'nun 452. maddesinin 2. bendi uyarınca beş yıl muvakkat ağır hapis cezasına mahkûm etmiştir. Mahkeme, ayrıca cezayı üçte bir oranında artırmış, ardından da sanıkların dava sırasındaki iyi hallerini göz önünde bulundurarak söz konusu cezayı Ceza Kanunu'nun 59. maddesinin 2. fıkrası uyarınca beş yıl altı ay yirmi gün hapis cezasına indirmiştir. Diğer dokuz polis memuru ise delil yetersizliği nedeniyle beraat etmiştir.

36. Yargıtay, 11 Şubat 2009 tarihli ilamı ile, Ağır Ceza Mahkemesi kararının, beraat eden dokuz polis memuru bakımından verilen bölümünü onamıştır. Buna mukabil, delillerin atılı suçun gerçek fail ya da faillerini belirleme imkânı vermediği gerekçesiyle diğer yedi polis memurunun mahkûm edilmesine ilişkin kararı bozmuştur.

37. Ağır Ceza Mahkemesi, 27 Ocak 2010 tarihinde Yargıtay kararına uymamıştır.

38. Hem taraflar, hem savcı 19 Mart 2010 tarihinde yeniden Yargıtay'a temyiz başvurusunda bulunmuşlardır.

39. Sanıkların şüpheden yararlanarak beraat etmeleri gerektiği kanaatine varan Yargıtay Genel Kurulu, 22 Kasım 2011 tarihinde, oyçokluğuyla Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararını bozmuş ve dava dosyasını söz konusu mahkemeye geri göndermiştir.

Genel Kurul, gerekçesinde, özellikle Metin Yurtsever'in yaralanmasına sebep olan polislerin kimliğinin kesin olarak belirlenemediği kanısına varmıştır. Ayrıca kurul, gözaltındayken düzenlenen ilk sağlık raporundaki tespitler ile otopsi raporundaki bulgular arasındaki önemli farklılıklar göz

önüne alındığında, aynı zamanda diğer birçok kişinin de söz konusu yaralanmalardan sorumlu olabileceklerinin varsayılabileceğini saptamıştır.

40. Ağır Ceza Mahkemesi, 22 Mayıs 2012 tarihli kararla, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 326. maddesinin 3. fıkrasının gerektirdiği üzere, Yargıtay Genel Kurulu’nun kararına uymuştur.

Ağır Ceza Mahkemesi, gerekçesinde, kişinin ölümüne yol açan aşırı güç kullanımının söz konusu olduğunun tespit edilmesine rağmen halen, suçlanan polislerin beraatına karar vermekle yükümlü olduğunu belirtmiştir.

41. Yargıtay, 2 Ekim 2013 tarihli kararla, 22 Mayıs 2012 tarihli kararı bozmuştur. Yargıtay, Ceza Muhakemesi Kanunu’nun 326. maddesinin 3. fıkrası uyarınca, bozma kararı üzerine dava dosyası kendisine gönderilen mahkemenin yalnızca Genel Kurul’un verdiği hükmün metnine değil aynı zamanda hükmün gerekçelerine de uyması gerektiği kanaatine varmıştır. Oysa Yargıtay’a göre, “sanıkların söz konusu suçu işlediğini”, ancak “yasal yükümlülük nedeniyle sanıkların beraatına karar vermekle” yükümlü olduğunu göz önünde bulunduran Ağır Ceza Mahkemesi, yalnızca bozma kararının metnine uymuş ve böylelikle kendi kararı, hüküm metni ile gerekçeleri arasında çelişki yaratmıştır.

42. Yargıtay Genel Kurulu’nun gerekçelerini onaylayan Ağır Ceza Mahkemesi, 26 Aralık 2013 tarihinde bu son karara uymuştur.

Teoride, davanın tarafları yeniden temyize başvurabilmektedirler; hâlihazırda, dosya, durumun bu şekilde olup olmadığını belirlemeye imkân vermemektedir.

C. Hükümet tarafından ibraz edilen sağlık raporları

43. Hükümet, sırasıyla 19, 23 ve 24 Kasım 1998 tarihlerinde düzenlenen on üç sağlık raporunu sunmuştur. Bu raporlara göre, sanıklardan B.O.T. ve B.S. isimli iki polisin aralarında yer aldığı ve 19 Kasım 1998 tarihli olaylara katılan yedi polis memurunun vücutlarının farklı yerlerinde pek çok hematom (kan toplanması) ve morartıya rastlanmıştır. Söz konusu polislere

bir hafta ila on beş günlük iş göremezlik raporu verilmiştir. Özellikle 19 ve 24 Kasım 1998 tarihlerinde düzenlenen raporlara göre, B.O.T.’nun sırtının sol tarafında bir hematoma ve sol elinde bir yarık bulunmaktadır. Kendisine on iki günlük iş göremezlik raporu verilmiştir. 19 ve 24 Kasım 1998 tarihli raporlara göre, B.S.’nin sol ayağında bir morartı, aynı ayağın yumuşak dokusunda bir hematoma, sol dizinde bir hematoma, sağ kol kemiğinde bir morartı ve sol elinde bir hematoma bulunmaktadır. Kendisine on günlük iş göremezlik raporu verilmiştir.

II. İLGİLİ İÇ HUKUK

44. Ceza Kanunu’nun söz konusu hükümleri olayların geçtiği dönemde aşağıdaki gibidir:

Madde 448

“Her kim, bir kimseyi kasten öldürürse yirmi dört seneden otuz seneye kadar ağır hapis cezasına mahkûm olur.”

Madde 452

“Katil kastıyla olmayan darp ve cerh (...) telefî nefis husule gelmiş olursa fail, (...) sekiz, (...) seneden aşağı olmamak üzere muvakkat ağır hapse mahkûm olur.

Eğer telefî nefis failin fiilinden evvel mevcut olup da failce bilinmeyen ahvalin birleşmesi veyahut failin idaresinden hariç ve gayrimelhuz esbabın inzımanı ile vukua gelirse, (...) beş seneden, (...) aşağı olmamak üzere ağır hapis cezası ile cezalandırılır.”

HUKUKİ DEĞERLENDİRME

I. SÖZLEŞME’NİN 2. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

45. Başvuranlar, yakınları olan Metin Yurtsever’in yakalandığı ve gözaltına alındığı sırada polislerce darp edilmesinin ardından hayatını

kaybettiğini iddia etmektedirler. Aynı zamanda ilgilinin gözetimindeyken, zamanında tıbbi bakımdan yararlanamadığını ve devlet yetkililerinin geniş çaplı ve etkin bir soruşturma yürütmediklerini ileri sürmektedirler. Başvuranlar, Sözleşme'nin 2. ve 3. maddelerine atıfta bulunmaktadır.

Sözleşme'nin 2. maddesi aşağıdaki gibi ifade edilmektedir:

“1. Herkesin yaşam hakkı yasayla korunur. Yasanın ölüm cezası ile cezalandırdığı bir suçtan dolayı hakkında mahkemece hükmedilen bu cezanın infaz edilmesi dışında, hiç kimsenin yaşamına kasten son verilemez.

2. Ölüm, aşağıdaki durumlardan birinde mutlak zorunlu olanı aşmayacak bir güç kullanımı sonucunda meydana gelmişse, bu maddenin ihlaline neden olmuş sayılmaz:

- a) Bir kimsenin yasa dışı şiddete karşı korunmasının sağlanması;
- b) Bir kimsenin usulüne uygun olarak yakalanmasını gerçekleştirme veya usulüne uygun olarak tutulu bulunan bir kişinin kaçmasını önleme;
- c) Bir ayaklanma veya isyanın yasaya uygun olarak bastırılması.”

Sözleşme'nin 3. maddesi şu şekilde belirtilmektedir:

“Hiç kimse işkenceye veya insanlık dışı ya da aşağılayıcı muamele veya cezaya tabi tutulamaz.”

46. Hükümet bu iddiayı kabul etmemektedir.

A. Kabul Edilebilirlik Hakkında

47. Hükümet, müteveffanın dava sırasında hayatını kaybeden erkek kardeşi Lütfü Yurtsever'in mirasçıları olan başvuranlar, Emine, Tarkan, Özden, Aylin Yurtsever ile Türkan Sümerkan'ın “mağdur” sıfatı taşıdıklarını kabul etmemektedir. Hükümet'e göre bu başvuranların, Metin Yurtsever hakkında yapıldığı iddia edilen Sözleşme ihlalleri nedeniyle doğrudan mağdur olduklarını ileri sürmeleri mümkün değildir.

48. Mahkeme, Sözleşme'nin 34. maddesinde, “mağdur” ifadesinin, ihtilaf konusu eylem ya da ihmalkârlıktan doğrudan etkilenen kişiyi tarif

ettiğini hatırlatmaktadır (*Lüdi/İsviçre*, 15 Haziran 1992, § 34, A serisi No. 238). Sonuç olarak, Sözleşme uyarınca yapılan bireysel başvuruları düzenleyen koşullar, mahkemeye başvurma hakkına (*locus standi*) ilişkin ulusal kriterlerle mecburen bağdaşmamaktadır. Konuya ilişkin iç hukuk normları, 34. maddenin amaçlarından farklı olan amaçlar doğrultusunda kullanılmaktadır; bazen karşılıklı amaçlar arasında benzerlik bulunduğu takdirde, söz konusu durum her zaman muhakkak böyle olmayacaktır (*Norris/İrlanda*, 26 Ekim 1988, § 31, A serisi No. 142). Nitekim Sözleşme mekanizmasının başlıca amacı, temel hakların ihlal edilmesi nedeniyle etkilenen kişilere etkili ve uygun bir güvence sağlamaktadır.

49. Sözleşme organları, içtihatlarında her zaman ve koşulsuz biçimde; müteveffanın kendi çocukları gibi, en yakın aile fertleri başvuruda bulunmadığında bile, ölümünden davalı devletin sorumlu tutulduğu iddia edilen kişinin anne-babası, erkek kardeşi, kız kardeşi, erkek yeğeni ya da kız yeğeninin Sözleşme'nin 2. maddesinin ihlali nedeniyle mağdur olduğunu ileri sürebileceğini göz önünde bulundurmuştur (*Velikova/Bulgaristan* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No.41488/98, AİHM 1999-V).

50. Somut olayda, Mahkeme, her şeyden önce, başvuranlar Emine, Tarkan, Aylin ve Özden Yurtsever ile Türkan Sümerkan'ın yalnızca Metin'in erkek kardeşi olan Lütfü Yurtsever'in mirasçıları olmadığını, aynı zamanda özellikle sırasıyla Metin'in yengesi ve yeğenleri olduklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca, ilgilinin ölümden sorumlu oldukları iddia edilen polisler hakkında açılan davada, Ağır Ceza Mahkemesi'nin, bu başvuranlarca sunulan müdahil taraf olma talebini kabul ettiği dikkate alınmalıdır (yukarıda geçen 34. paragraf). Bu koşullarda, Mahkeme, söz konusu başvuranların Sözleşme'nin 34. maddesi uyarınca Metin Yurtsever'in ölümüne ilişkin olarak başvuru yapma imkânına sahip oldukları kanısındadır.

51. Mahkeme, mevcut şikâyetlerin Sözleşme'nin 35. maddesinin 3. fıkrasının a) bendi anlamında açıkça dayanaktan yoksun olmadığını ve diğer yandan da herhangi bir kabul edilemezlik gerekçesinin bulunmadığını tespit

etmektedir. Dolayısıyla şikâyetlerin kabul edilebilir olduğunu belirtmek gerekmektedir.

B. Esas Hakkında

1. Tarafların iddiaları

52. Başvuranlar, yakınlarının yakalandığı ve gözaltına alındığı sırada polislerce darp edilmesi sonucu yaşamını yitirdiği yönündeki iddialarını yinelemektedirler. Başvuranlar, polislerin arama yapmak için değil, Abdullah Öcalan'ın yakalanmasının ardından açlık grevini başlatan HADEP militanlarını cezalandırmak amacıyla HADEP İl Başkanlığı binasına müdahalede bulunduklarını ileri sürmektedirler. İlgililer, 19 Kasım 1998 tarihinde düzenlenen olay yeri tespit ve yakalama tutanağının içeriğine itiraz etmektedirler. Ayrıca ilgililer, bazı polislerle ilişkin Hükümet tarafından sunulan sağlık raporlarında olay günü şiddetli arbedenin yaşandığının belirtilmediğini iddia etmektedirler; diğer taraftan, yukarıda sözü edilen tutanakta, yalnızca polisin güç kullanmak zorunda kaldığının belirtildiğini ve bu olay sırasında müdahalede bulunan polisler arasında yaralılardan hiçbir şekilde bahsedilmediğini ifade etmektedirler.

53. Başvuranlar, aynı zamanda polislerin, yakınlarının sağlık durumunun kötüye gittiğini görmelerine rağmen, her türlü tıbbi müdahale için büyük ölçüde geç kaldıklarını ileri sürmektedirler.

54. Soruşturmaya ilişkin olarak, başvuranlar, soruşturmayı yürütmekle görevli savcının olay yerine hiçbir zaman gelmediğini ve olay yerindeki delilleri toplamak amacıyla herhangi bir tedbirin alınmadığını dile getirmektedirler. Suçlanan polislerin hiçbir zaman tutuklanmadıklarını eklemektedirler. Başvuranlar, aynı zamanda herhangi bir güvenlik gereksiniminin bulunmamasına rağmen, polisler aleyhine başlatılan yargılamanın, kamunun denetimine imkân verilmeyerek, kapalı duruşmayla yürütülmesinden yakınmaktadırlar.

55. Hükümet, başvuruların iddialarını kabul etmemektedir. Hükümet, olay yeri tespit ve yakalama tutanağına atıfta bulunarak, olay günü polislerin arama emrini yerine getirmek amacıyla HADEP binasına girdiklerini, ancak binada bulunan kırk dokuz kişinin, binanın giriş kapısına barikat kurarak ve metal çubuklar ve sopalarla saldırarak, kendilerine karşı direndiklerini; dolayısıyla bazı polislerin yaralandıklarını; polislerin aşırı güç kullanmadıklarını, ancak kendilerine karşı gösterilen direnci kırmak amacıyla mutlak zorunlu güç kullandıklarını ve silahlara başvurmaksızın fiziksel güç kullanmakla yetindiklerini ileri sürmektedir. Hükümet, polis tarafından kullanılan gücün Sözleşme'nin 2. maddesinin 2. fıkrasının gerekliliklerine uygun olduğu sonucuna varmaktadır.

56. Hükümet, aynı zamanda, yakalama olayının akabinde, Metin Yurtsever ile yakalanan diğer kişilerin, polis araçlarına götürülürken, korunmaları için polislerce alınan tedbirlere rağmen, bina önünde toplanan yaklaşık 5.000 ila 6.000 kişiden oluşan kalabalık tarafından saldırıya uğradıklarını iddia etmektedir.

57. Hükümet, ayrıca ilgilinin hipertansiyondan ve kalp hastalığından muzdarip olduğunu ve muhtemelen kendisinin bu durumdan haberdar olmaması nedeniyle polisleri de bu konuda bilgilendirmediğini; dolayısıyla, aşırı olmaksızın dahi güç kullanımının ölümcül bir komplikasyona neden olabileceğinin polislerce öngörülmesinin mümkün olmadığını iddia etmektedir. Hükümet, böylelikle, Metin Yurtsever'in kazara ölümünden sorumlu tutulamayacağı kanısına varmaktadır.

58. Hükümet, aynı zamanda, Metin Yurtsever'in rahatsızlığını dile getirdiği sırada polisler tarafından derhal hastaneye sevk edildiğini ileri sürmektedir (yukarıda geçen 11. paragraf).

59. Başvuruların soruşturmanın ve ardından yapılan yargılamanın süresi ve etkinliğine ilişkin iddiaları hakkında, Hükümet, konuya ilişkin Mahkeme içtihadının farkında olduğunu belirterek, yargılama süresinin bu denli uzun olmasından dolayı üzüntü duyduğunu ifade etmektedir. Bu bağlamda, söz konusu durumu Mahkeme'nin takdirine bırakmaktadır.

2. Mahkeme'nin Değerlendirmesi

60. Davaya ilişkin olayları göz önüne alan Mahkeme, başvuranların şikâyetini öncelikle Sözleşme'nin 2. maddesi açısından inceleyecektir (Bk. aynı anlamda, *Tais/Fransa*, No.39922/03, § 81, 1 Haziran 2006).

a. Metin Yurtsever'in ölümü hakkında

61. Mahkeme, 2. maddenin Sözleşme'nin en önemli maddeleri arasında yer aldığını ve 15. madde uyarınca barış zamanında herhangi bir aykırı duruma izin verilmediğini anımsatmaktadır. Sözleşme'nin 3. maddesi gibi, bu madde de, Avrupa Konseyi'ni oluşturan demokratik toplumların temel değerlerinden birini esas almaktadır (Bk. diğer birçoğu arasında, *Andronicou ve Constantinou/Kıbrıs*, 9 Ekim 1997, § 171, *Karar ve hükümlerin derlemesi* 1997-VI, ve *Aydan/Türkiye*, No.16281/10, § 63, 12 Mart 2013).

62. Somut olayda, Mahkeme, polislerin, Metin Yurtsever'in de aralarında yer aldığı, HADEP İl Başkanlığı binasında bulunan kişilere karşı güç kullandıklarına dair itiraz edilmediğini gözlemlemektedir. Buna karşın, tarafların anlatımları birçok noktada farklılık göstermektedir. Başvuranlara göre, yakınları sadece yakalandığı esnada feci şekilde darp edilmemiş, aynı zamanda Kocaeli Emniyet Müdürlüğü'nde gözaltındayken de işkence eylemlerine maruz kalmıştır ve ağır yaralanması nedeniyle uygun tıbbi bakımı gereken zamanda almamış ve bu durum hayatını kaybetmesine sebep olmuştur. Hükümet ise polislerin Metin Yurtsever'in kardiyovasküler hastalığının bulunduğunu bilmeksizin kendisini yakalamak için orantılı güç kullandıklarını ifade etmektedir. Ayrıca ilgilinin, parti binası önünde toplanan kalabalık tarafından dövüldüğünü ileri sürmektedir.

63. Mahkeme, 9 Mayıs 2005 ve 23 Temmuz 2007 tarihli kararlarında, Ağır Ceza Mahkemesi'nin ölümün temel sebebinin aşırı güç kullanımı olduğu kanısına vardığını ve buna göre, Metin Yurtsever'in bu bina önünde toplanan kalabalık tarafından (polis in iddiası) ya da gözaltındayken polisler

tarafından dövüldüğü (başvuranların diğer iddiası) yönündeki iddiaları kanıtlanmaması nedeniyle reddettikten sonra yedi polisin taksirle adam öldürme suçundan mahkûm edilmesine karar verdiğini saptamaktadır. Nitekim Ağır Ceza Mahkemesi, gerekçesinde, Metin Yurtsever’de bulunan yaraların, yalnızca, parti İl Başkanlığı binasında arama yapmak amacıyla gerçekleştirilen müdahale sırasında polisler tarafından ilk kez güç kullanımı sonucunda meydana geldiğinin tespit edildiği kanaatine varmıştır. Ayrıca ilgili mahkeme, söz konusu binanın etrafının polis tarafından kuşatıldığını, çocukların içeride bulunduklarını ve bu kişilerin polise karşı koymalarını göz önünde bulundurarak, bu polislerce kullanılan gücün meşru müdafaa sınırlarını aştığı kanısına varmıştır. Ağır Ceza Mahkemesi, söz konusu yedi polisin haberdar olmadığı, müteveffanın hastalığıyla birlikte bu polislerce güç kullanımının müteveffanın ölümüne sebep olduğu sonucuna varmıştır.

64. Mahkeme, aynı zamanda, 19 Mart 1999 tarihli raporunda, Adli Tıp Kurumu’nun, ilgilinin ölümünün genel vücut ve göğüs travmasının ardından oluşan kardiyovasküler hastalığına bağlı gelişen bir komplikasyon neticesinde meydana geldiği ve söz konusu olay ile ölüm arasında nedensellik bağının bulunduğu sonucuna vardığını tespit etmektedir.

65. Mahkeme, buna ek olarak, Yargıtay’ın daire ve ardından da Genel Kurul olarak, davanın esasına bakan hâkimlerin kararını şüpheden yararlanarak bozduğunu kaydetmektedir. Yargıtay, 22 Kasım 2011 tarihli kararında, özellikle Metin Yurtsever’in gözaltına alınmasının ardından düzenlenen raporda varılan tespitler ile otopsi raporundaki bulgular arasındaki önemli farklılıklara dayanarak, polislerin mahkûm edilmelerini ilgilendirdiği gerekçesiyle Ağır Ceza Mahkemesi’nin kararını bozmuştur. Bu gerekçe, ilgilinin yakalanması sırasında kendisine karşı güç kullanan polislerin bireysel ceza sorumluluğunu söz konusu edecek nitelikte olsa bile, bununla birlikte, otopsi raporunda belirtilen yaraların kaynağının, HADEP İl Başkanlığı binasında arama yapmak amacıyla gerçekleştirilen polis müdahalesinden daha önceki bir sürece dayanabileceği tespit edilememiştir. Bu koşullarda, Hükümet; Metin Yurtsever’in yaralarının

özellikle ciddi boyutta olması ve ilk derece mahkemesi tarafından tespit edildiği üzere olaylar nazara alındığında, söz konusu durumun ihtilaf konusu ölüme yol açan güç kullanımını mutlak zorunlu kıldığını ve Sözleşme'nin 2. maddesinin 2. fıkrası anlamında aşırı olmadığını ve haksız gösterilemeyeceğini kanıtlamakla yükümlüdür (Bk, *mutatis mutandis*, *Rehbock/Slovenya*, No.29462/95, §§ 71-72, AİHM 2000-XII; ayrıca bk, *Bektaş ve Özalp/Türkiye*, No.10036/03, § 57, 20 Nisan 2010). Bu bağlamda, Mahkeme, ayrıca, somut olayda, yetkililerin alınan tedbirlerin seçiminde herhangi bir ihmalkârlık gösterip-göstermediklerini incelemelidir (*Natchova ve diğerleri/Bulgaristan* [BD], No.43577/98 ve 43579/98, § 95, AİHM 2005 VII).

66. Mahkeme, kural olarak, yerel yargılamalar yürütülürken, olaylara ilişkin kendi değerlendirmesini, topladıkları delillere dayanarak olayları tespit etmekle yükümlü ulusal mahkemelerin değerlendirmelerinin yerine koymakla görevli değildir (Bk, diğer birçoğu arasında, *Edwards/Birleşik Krallık*, 16 Aralık 1992, § 34, A serisi No.247-B ve *Klaas/Almanya*, 22 Eylül 1993, § 29, A serisi No.269). Her ne kadar ulusal mahkemelerin bulguları, elindeki tüm belge ve deliller ışığında kendi değerlendirmesini yapmakta özgür olan Mahkeme'yi bağlamasa da, Mahkeme, genel kural olarak, elinde ikna edici verilerin bulunması durumunda, ulusal hâkimlerce varılan olgusal tespitlerden uzaklaşabilecektir (Yukarıda anılan, *Avşar*, § 283 ve *Barbu Anghelescu/Romanya*, No.46430/99, § 52, 5 Ekim 2004).

67. Mahkeme, olaylara ilişkin unsurları değerlendirmek için, ilke olarak “her türlü makul şüphenin ötesinde” kanıt ilkesini benimsemekte, ancak bu tür bir kanıtın ancak bir dizi emareden veya çürütülemez, yeterince önemli, kesin ve tutarlı karinelerin sonucunda ortaya çıkabileceğini; ayrıca, kanıtların araştırılması sırasında tarafların tutumlarının da göz önünde bulundurulabileceğini eklemektedir (*İrlanda/Birleşik-Krallık*, 18 Ocak 1978, 161, seri A No. 25 ve *Orhan/Türkiye*, No.25656/94, § 264, 18 Haziran 2002). Diğer yandan, özel bir sonuca ulaşmak için gereken inandırıcılık derecesi ve bu bağlamda ispat yükünün dağılımı; özünde

olayların kendine özgü koşullarına, ileri sürülen iddianın niteliğine ve Sözleşme ile ilgili söz konusu edilen hakka bağlıdır. Mahkeme, aynı zamanda Sözleşmeci Devletin temel hakları ihlal ettiği yönündeki tespitin önemini de dikkate almaktadır (*Ribitsch/Avusturya*, 4 Aralık 1995, § 32, seri A No.336, *Ilaşcu ve diğerleri/Moldova ve Rusya* [BD], No.48787/99, AİHM 2004-VII, yukarıda anılan *Natchova ve diğerleri*, § 147).

68. Mahkeme, Sözleşme'nin 2. ve 3. maddelerinin ihlal edildiğinin ileri sürüldüğü durumlarda bilhassa ihtiyatlı davranmalıdır (Bk, *mutatis mutandis*, anılan *Ribitsch*, § 32). Bu ihlaller nedeniyle yerel mahkemelerde ceza davalarının açılması halinde, ceza sorumluluğunun Sözleşme uyarınca devletin sorumluluğundan ayrı olduğu göz ardı edilmemelidir. Mahkeme'nin yetkisi ikincisini belirlemekle sınırlıdır. Sözleşme bakımından sorumluluk, Sözleşme'nin konusu ve amacı ışığında ve ilgili uluslararası hukukta yer alan her türlü kural veya ilke dikkate alınarak yorumlanması gereken Sözleşme hükümlerinden ileri gelmektedir. Organları, memurları veya çalışanlarının eylemleri nedeniyle devletin sorumluluğu, yerel mahkemelerin takdir yetkisine sahip olduğu bireysel ceza sorumluluğuna ilişkin iç hukuk sorunlarıyla karıştırılmamalıdır. Ceza hukuku anlamında suçluluk ya da masumiyet konusunda kararlar vermek Mahkeme'nin yetki alanına girmemektedir (*Giuliani ve Gaggio/İtalya* [BD], No.23458/02, § 182, AİHM 2011).

69. Davaya ilişkin olayları yeniden ele alan Mahkeme, Hükümet'e göre, Metin Yurtsever'in, yakalanmasının ardından, HADEP binası önünde toplanan kalabalık tarafından şiddete maruz kaldığını gözlemlemektedir. Özellikle olay yeri tespit ve yakalama tutanağına dayanan bu iddia, açıkça ulusal mahkemelerin tespitleriyle ve Adli Tıp Kurumu raporunda varılan sonuçlarla çelişki oluşturmaktadır. Nitekim ilgilinin HADEP binasında toplanan kalabalık tarafından benzer bir saldırıya maruz kalmadığı açıkça tespit edilmektedir. Ne olursa olsun, davanın esasına bakan Ağır Ceza Mahkemesi'nin bu iddiayı açıkça reddettiği dikkate alınmalıdır. Diğer yandan, Yargıtay, kalabalık tarafından saldırıya uğrama ihtimalini kesin

olarak reddetmemiş olsa bile, yaralanmaların temel nedeni hakkında ilk derece mahkemesi tarafından olaylarla ilgili varılan tespitleri söz konusu etmemiştir.

70. Mahkeme, gözaltına alınmadan önce meydana gelen yaralanmaların nedeni hakkında bu sonuçlardan uzaklaşmak için herhangi bir sebep görmemektedir, yaralanmaların nedeni özellikle HADEP binasında polis tarafından güç kullanımına dayanmaktadır.

71. Hükümet'in, polislerin aşırı güç kullanmadıkları, ancak, aksine HADEP binasında bulunan kişiler tarafından kendilerine karşı uygulanan fiziksel direnişi kırmak amacıyla mutlak zorunlu güç kullandıkları yönündeki iddiası hakkında, Mahkeme, bu iddianın ulusal mahkemelerin bulgularıyla da çeliştiğini gözlemlemektedir. Nitekim Ağır Ceza Mahkemesi, özellikle, söz konusu binanın polis tarafından çevrildiği ve çocukların binada bulundukları göz önüne alındığında (yukarıda geçen 31. paragraf), polis tarafından güç kullanımının meşru müdafaa sınırlarını aştığı sonucuna varmıştır.

72. Mahkeme, aynı zamanda, güvenlik güçleri tarafından orantısız güç kullanımıyla ilgili olarak, bu sonuçlardan farklı bir sonuca ulaşmak için herhangi bir sebep görmemektedir. Nitekim tespit edilen yaralanmaların sayısının ve ciddiyetinin, ilgilinin davranışı sebebiyle polisler tarafından mutlaka güç kullanımını gerektirecek bir zorunluluk sebebiyle ortaya çıkandan daha fazla olduğunu kabul etmek gerekmektedir.

73. Mahkeme, ayrıca Metin Yurtsever'in abdominal aort trombozla ilgili ameliyat sırasında hayatını kaybettiğini saptamaktadır. Başvuranların taleplerine rağmen (yukarıda geçen 23 ve 26. paragraflar), 19 Mart 1999 tarihli bilirkişi raporuyla yetinen yerel mahkemeler tarafından ilgilinin sağlık durumu hakkında ek bilirkişi raporu düzenlenmesine karar verilmemiştir. Bununla birlikte, söz konusu rapordan, ölümün, genel vücut ve göğüs travmasının ardından meydana gelen kardiyovasküler hastalığa bağlı gelişen bir komplikasyon sonucu meydana geldiği anlaşılmaktadır. Bu

raporun sonunda, söz konusu olay ile ölüm arasında illiyet bağının kurulduğu belirtilmiştir.

74. Mahkeme, aynı zamanda, 19 Kasım 1998 tarihinde, saat 18.30'da tanzim edilen sağlık raporuna göre Metin Yurtsever'in yüzünde, sırtında, kollarında, bacaklarında, omuzlarında ve genital bölgesinde yaralara rastlandığını dikkate almaktadır (yukarıda geçen 9. paragraf). Üstelik ilgilinin ölmeden önce genel vücut ve göğüs travması geçirdiği tespit edilmektedir (yukarıda geçen 13 ve 15. paragraflar). Dolayısıyla, Ağır Ceza Mahkemesi tarafından dinlenen iki tanığın (R.G. ve R.C.) beyanlarında doğrulandığı üzere, haklı olarak, ilgilinin gözaltında bulunduğu sırada rahatsız olduğu düşünülebilmektedir. Oysa dosyada, ilgilinin uygun tıbbi bakımdan hemen yararlandığını belirlemeye imkân veren herhangi bir unsur bulunmamaktadır. Nitekim ilgili ancak ertesi gün, 20 Kasım 1998 tarihinde ve belirtilmeyen bir saatte hastaneye sevk edilmiştir.

75. Mahkeme, sonuç olarak, davalı devletin Metin Yurtsever'in ölümünden sorumlu olduğu sonucuna varmasına imkân veren yeterli delillerin mevcut olduğu kanaatine varmaktadır. Dolayısıyla, Sözleşme'nin 2. maddesi esas bakımından ihlal edilmiştir.

b. Soruşturmanın yetersizliğine ilişkin şikâyet hakkında

76. Mahkeme, yetkililerin soruşturma yürüttüklerini kaydetmektedir. Kocaeli Savcılığı, olayın ardından soruşturma başlatmış ve soruşturmanın sonunda, olaya karışan on altı polis aleyhine ceza davası açmıştır. Ancak başvuranlar tarafından soruşturmada pek çok eksikliğin bulunduğu ileri sürülmektedir.

77. Mahkeme, dosyadaki belgelere göre, savcılığın delilleri toplamak amacıyla çok hızlı ve çok etkin biçimde hareket etmediğini gözlemlemektedir. Dosyadan, 19 Kasım 1998 tarihli olaya karışan polislerin çok geç, yani Şubat ile Eylül 1999 tarihleri arasında (5 ve 10 Şubat, 1 Mart 16, 17 ve 21 Haziran ve 16 Eylül) dinlendikleri anlaşılmaktadır. Diğer

tarafından, dosyaya bakıldığında, diğer iki polis memuru, S.Y. ve R.A.'nın soruşturma aşamasında dinlenmediği anlaşılmaktadır. Mahkeme'nin konuya ilişkin içtihadı göz önünde bulundurulduğunda, bu tür süreler açıkça çok uzundur ve yalnızca yargılama makamları ile polis arasında gizli bir anlaşmanın var olduğu düşüncesini oluşturmamakta, aynı zamanda müteveffanın yakınlarının ve genel olarak toplumun, güvenlik gücü mensuplarının yargı makamları önünde eylemlerinden sorumlu olmadıkları bir otorite boşluğunda hareket ettiklerine inanmasını sağlamaktadır (*Ramsahai ve diğerleri / Hollanda* [BD], No. 52391/99, § 330, AİHM 2007-II).

78. Polisler hakkında başlatılan yargılamanın çabukluğu konusunda, Mahkeme, öncelikle soruşturmanın sonunda açılan davanın çok uzun sürdüğüne işaret etmektedir. Ağır Ceza Mahkemesi, ancak, olayların ardından yaklaşık on beş yıl sonra, 26 Aralık 2013 tarihinde kararını vermiştir. Mahkeme, Hükümet'in başvuruların dava sürecini yavaşlattıklarını ileri sürmediğini saptamaktadır. Yerel mahkemelerde yargılamanın çok önemli ölçüde gecikmesini dikkate alan Mahkeme, Türk yetkililerin yeterli çabukluk ve makul özenle hareket etmedikleri kanısına varmaktadır.

79. Suçlanan polisler aleyhine başlatılan yargılamanın aleni yapılmaması hususunda, Mahkeme, yerleşik içtihadına göre, devlet memurları tarafından işlenen adam öldürme fiiline ilişkin olarak yürütülen soruşturmanın etkin olarak kabul edilmesi amacıyla sorumluların hem uygulamada hem de teoride hesap vermelerinin güvence altına alınması için soruşturma ya da sonuçları üzerinde yeterli bir kamu denetimi unsurunun bulunması gerektiğini hatırlatmaktadır. Kamu denetiminin olması gereken derecesi, bir davadan bir diğerine göre değişebilmektedir. Her halükarda, bununla birlikte, mağdurun yakınları mağdurun meşru menfaatlerini korumak için gerekli ölçüde yargılamaya katılmalıdır (Yukarıda anılan, *Ramsahai ve diğerleri*, §§ 353-354, bk, *Paul ve Audrey Edwards / Birleşik-Krallık*, No.46477/99, § 73, AİHM 2002-II). Somut olayda, müdahil taraf olarak,

başvuranların duruşmalara katılmak için engellerle karşılaştıkları iddia edilmese bile, Mahkeme, davada ileri sürülen sorunlarla ilgili olan kamu yararının, yani aşırı güç kullanımı neticesinde kişinin yaşamını yitirmesinin; mümkün olduğunca en geniş ölçüde şeffaflığı gerektirecek bir nitelik taşıdığını dikkate almaktadır. Oysa Hükümet tarafından, Ağır Ceza Mahkemesi'nin kapalı duruşma yapmasını haklı göstermek için herhangi bir gerekçe ileri sürülmemiştir.

80. Son olarak, Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararını suçlanan polislerin mahkûm edilmelerini ilgilendirdiği gerekçesiyle bozan Yargıtay Genel Kurulu, 22 Kasım 2011 tarihli kararında, aynı zamanda diğer polislerin de olaydan sorumlu olduklarını ileri sürmüş ve ölüm koşullarını aydınlatmak amacıyla açıklanması gereken bir başka hususun da bulunduğunu üstü kapalı biçimde dile getirmiştir: bu husus, Metin Yurtsever'in gözaltına alınmasının ardından düzenlenen rapordaki bulgularla otopsi raporunda varılan tespitler arasındaki önemli farklılıkların fikir verebilmesiyle ilgilidir. Bu hususun, daha sonra hiçbir zaman incelenmediği ve sorumluların hâlihazırda bilinmediği saptanmaktadır.

81. Özetle, yukarıda ortaya konulan eksiklikler dikkate alındığında, bu bağlamda, Sözleşme'nin 2. maddesinden ileri gelen usuli yükümlülük ihlal edilmiştir.

3. Sözleşme'nin 3. Maddesinin İhlal Edildiği İddiası Hakkında

82. Başvuranların 2. madde bağlamındaki iddialarını göz önünde bulunduran Mahkeme, Sözleşme'nin 3. maddesi açısından bu iddiaların ayrıca incelenmesine gerek olmadığı kanaatine varmaktadır (Yukarıda anılan, *Taïs*, § 111).

II. SÖZLEŞME’NİN 6. ve 13. MADDELERİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

83. Başvuranlar, polisler hakkında açılan davanın ivedilikle yürütülmediğini belirtmektedirler. Aynı zamanda yargılama süresine ilişkin şikâyetlerini ileri sürmek amacıyla herhangi bir hukuk yolunun bulunmamasından şikâyet etmektedirler. Üstelik Sözleşme’nin 2. ve 3. maddelerinin usuli yönüne ilişkin şikâyetlerini hatırlatarak, iç hukuk yollarının etkin olmadığını iddia etmektedirler. Sözleşme’nin 6. ve 13. maddelerini ileri sürmektedirler.

84. Mahkeme, Sözleşme’nin 6. maddesine ilişkin olarak, başvuranların davada müdahil tarafı oluşturmalarına rağmen, hiçbir zaman ceza mahkemeleri önünde miktar belirterek tazminat talebinde bulunmadıklarını ve hatta zararlarının tazmin edilmesini açıkça talep etmediklerini saptamaktadır. Bir başka deyişle, ilgililer yalnızca ceza verilmesi amacıyla davada müdahil tarafı teşkil etmişlerdir. Bu nedenle, başvuranların ihtilaf konusu ceza yargılamasında müdahil tarafı oluşturmaları Sözleşme’nin 6. maddesinin uygulama alanına girmemektedir. Başvurunun bu kısmı, Sözleşme’nin 35. maddesinin 3. ve 4. fıkraları uyarınca Sözleşme ile konu bakımından (*ratione materiae*) bağdaşmaması nedeniyle kabul edilemez niteliktedir (Bk, özellikle, *Perez/Fransa* [BD], No.47287/99, §§ 74-75, AİHM 2004-I, ayrıca bk, *Öztürk/Türkiye* (kabul edilebilirlik hakkında karar), No.34644/07, § 30, 2 Ekim 2012).

85. 13. madde bağlamındaki şikâyetin, başvuranların 2. madde uyarınca usul bakımından sundukları şikâyetler ile gerçekte aynı olması nedeniyle, bu maddeye ilişkin olduğu sonucu dikkate alan (yukarıda geçen 81. paragraf) Mahkeme, bu şikâyetin kabul edilebilir olduğunu belirtmektedir, ancak esas bakımından ayrıca incelenmesine gerek olmadığı kanaatine varmaktadır.

III. SÖZLEŞME’NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

86. Sözleşme’nin 41. maddesi aşağıdaki gibidir:

“Eğer Mahkeme, bu Sözleşme ve Protokollerinin ihlal edildiğine karar verirse ve ilgili Yüksek Sözleşmeci Taraf’ın iç hukuku bu ihlalin sonuçlarını ancak kısmen ortadan kaldırıabiliyorsa, Mahkeme, gerektiği takdirde, zarar gören taraf lehine adil bir tazmin verilmesine hükmeder.”

A. Tazminat

87. Maddi zarar bağlamında, müteveffanın eşi İsabet Yurtsever 120.000 avro, kızları Duygu Yurtsever 18.000 avro ve Diba Yurtsever 35.000 avro olmak üzere, toplam 173.000 avro talep etmektedir. Bu meblağ, ilgililerin eşi ve babaları olan müteveffanın ölümü neticesinde oluşan gelir kaybına karşılık gelmiştir ve ilgililer, kendi deyişlerine göre, müteveffanın ölümü sebebiyle önemli bir maddi destekten yoksun bırakılmışlardır.

88. Manevi zarara ilişkin olarak, başvuranlar, aşağıdaki gibi paylaşılacak üzere toplam 610.000 avro talep etmektedirler.

Müteveffanın eşi ve kızları, İsabet, Duygu ve Diba Yurtsever’in her biri bu bağlamda 120.000 avro olmak üzere, üçü toplamda 360.000 avro talep etmektedirler.

Müteveffanın erkek ve kız kardeşleri, Selamet, Gülnur, Kadriye, Sadiye ve Semra Yurtsever’in her biri aynı bağlamda 40.000 avro olmak üzere, beşi toplamda 200.000 avro talep etmektedirler.

Emine, Özden, Aylin ve Tarkan Yurtsever ile Türkan Sümerkan’ın her biri aynı bağlamda 10.000 avro olmak üzere, beşi toplamda 50.000 avro talep etmektedirler.

89. Hükümet, bu iddiaları aşırı ve dayanaktan yoksun oldukları kanaatiyle reddetmektedir.

90. Maddi zararlar ilgili talep hakkında, Mahkeme, müteveffanın eşi ve kızlarının şüphesiz tespit edilen ihlaller nedeniyle zarara uğradıklarını ve

ihlaller ile gelir kaynaklarının kaybı açısından tazminat içerebilecek, ileri sürülen maddi zararlar arasında nedensellik bağının bulunduğunu tespit etmektedir (Yukarıda anılan, *Salman*, § 137). Ancak, somut olayda, Mahkeme, müteveffanın emekli bir öğretmen olduğunu ve başvuruların, müteveffanın emeklilik maaşı alması dışında şimdiye kadar kendilerine sağladığı maddi destekle ilgili herhangi bir kanıtlayıcı belge ya da açıklama sunmadıklarını tespit etmektedir. Bu bağlamda, Mahkeme, ilgilinin eşi ile kızlarının, müteveffanın ölümünün ardından kendiliğinden yararlanmayı amaçladıkları dul maaşından mahrum bırakıldıklarının iddia edilmediğini saptamaktadır (Bk, *a contrario*, *Akkoç/Türkiye*, No.22947/93 ve 22948/93, § 133, AIHM 2000-X). Dolayısıyla Mahkeme bu talebi reddetmektedir.

91. Manevi zarar hakkında, konuya ilişkin içtihadını dikkate alan ve başvurular ile müteveffa arasında var olan aile bağlarını göz önünde bulunduran Mahkeme, bu bağlamda kendilerine 65.000 avronun aşağıdaki şekilde paylaştırılarak ödenmesi gerektiği kanaatindedir:

- İsabet Yurtsever'e 21.000 avro;
- Duygu ve Diba Yurtsever'in her birine 16.000 avro;
- Gülnur Yurtsever, Kadriye Yurtsever, Selamet Yurtsever, Şadiye Yurtsever ile Semra Yurtsever'in her birine 2.000 avro;
- Emine Yurtsever, Tarkan Yurtsever ve Özden Yurtsever ile Türkan Sümerkan ve Aylin Yurtsever'e müştereken 2.000 avro.

B. Masraf ve giderler

92. Başvuranlar, aynı zamanda yerel mahkemeler ile Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde yapılan masraf ve giderler için 5.937 avro talep etmektedirler. Bu miktar, temsilcilerinin avukatlık ücretlerini, posta masraflarını ve tercümeleri kapsamaktadır. Başvuranlar, adli yardım sözleşmesinin, 1.538 avro ödeme yapıldığını doğrulayan birçok makbuzun ve tercümelere ilişkin faturaların bir nüshasını sunmaktadırlar.

93. Hükümet, bu iddiaları kabul etmemektedir.

94. Mahkeme'nin içtihadına göre, bir başvurana, masraf ve giderlerin doğruluğunu, gerekliliğini ve ödenen miktarların makul olduğunu ispatlamak kaydıyla bu masraflar iade edilebilmektedir. Somut olayda elindeki belgeleri ve içtihadını göz önünde bulunduran Mahkeme, başvuranlar tarafından talep edilen miktarın tamamının, yani 5.937 avro ödenmesinin makul olacağı kanısındadır.

C. Gecikme faizi

95. Mahkeme, gecikme faizi olarak, Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredilere uyguladığı faiz oranına üç puan eklemek suretiyle elde edilecek oranın uygun olduğuna karar vermektedir.

BU GEREKÇELERLE, MAHKEME, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun Sözleşme'nin 2, 3 ve 13. maddeleri bağlamındaki şikâyetlere ilişkin kısmının kabul edilebilir olduğuna ve geri kalan kısmının kabul edilemez olduğuna;

2. Sözleşme'nin 2. maddesinin esas ve usul bakımından ihlal edildiğine;

3. Sözleşme'nin 3. ve 13. maddelerine ilişkin şikâyetlerin esasının ayrıca incelenmesine gerek olmadığına;

4. a) Davalı devletin, başvuranlara, kararın Sözleşme'nin 44. maddesinin 2. fıkrası uyarınca kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içerisinde, ödeme tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden Türk lirasına çevrilmek üzere aşağıdaki miktarları ödemekle yükümlü olduğuna;

i) Ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, manevi tazminat olarak İsalet Yurtsever'e 21.000 avro (yirmibirbin avro), başvuranlar Duygu Yurtsever ile Diba Yurtsever'in her birine 16.000 avro (onaltıbin avro), başvuranlar Gülnur Yurtsever, Kadriye Yurtsever, Selamet Yurtsever, Şadiye Yurtsever ile Semra

Yurtsever'in her birine 2.000 avro (ikibin avro) ve başvurular, Emine Yurtsever, Tarkan Yurtsever, Özden Yurtsever, Türkan Sümerkan ile Aylin Yurtsever'e müştereken 2.000 avro (ikibin avro) olmak üzere toplam 65.000 avro (altmışbeşbin avro);

ii) Başvurular tarafından ödenmesi gereken her türlü vergi tutarı hariç olmak üzere, masraf ve giderler için 5.937 avro (beşbin doküzyüzotuzüedi avro);

b) Söz konusu sürenin bittiği tarihten itibaren ödemenin yapıldığı tarihe kadar, Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli olan faiz oranının üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz uygulanmasına;

5. Adil tazmine ilişkin diğer taleplerin reddine *karar vermiştir*.

İşbu karar Fransızca dilinde tanzim edilmiş; Sözleşme'nin 77. maddesinin 2. ve 3. fıkraları uyarınca 8 Temmuz 2014 tarihinde yazılı olarak tebliğ edilmiştir.

Stanley Naismith
Yazı İşleri Müdürü

Guido Raimondi
Başkan

Mevcut karar ekinde, Sözleşme'nin 45. maddesinin 2. fıkrası ile İçtüzüğün 74. maddesinin 2. fıkrası uyarınca Yargıçlar, Raimondi, Spano ve Kjølbrot'nun müşterek mutabakat şerhi yer almaktadır.

G.R.A

S.H.N.

YARGIÇLAR, RAİMONDİ, SPANO VE KJØLBRO'NUN

MÜŞTEREK MUTABAKAT ŞERHİ

(Tercüme)

1. Meslektaşlarımız gibi, biz de Sözleşme'nin 2. maddesinden ileri gelen usuli yükümlülüklerin ihlal edildiği kanaatindeyiz (kararın 76-81. paragrafları). Ancak somut olayda suçlanan polis memurları hakkında yürütülen ceza yargılamasının aleni yapılmaması konusundaki görüşlerine katılamayacağız (79. paragraf).

2. Mevcut davada, yakalanmasının ardından hayatını kaybeden Metin Yurtsever'in ölümüne neden olmakla suçlanan polisler ceza kovuşturmalarına tabi tutulmuşlardır. Yetkili Ağır Ceza Mahkemesi, Mahkeme'nin bilgilendirilmediği nedenlerden dolayı, davanın kapalı oturumla yürütülmesine (22. paragraf) karar vermiştir.

3. Kararın 79. paragrafında Mahkeme tarafından kabul edilen gerekçe; 2. maddenin, kural olarak, kapalı duruşma yapılmasına karar vermek için yeterli gerekçeler bulunmadığı takdirde, aşırı güç kullanmak suretiyle kişilerin ölümüne neden olmakla suçlanan polisler hakkında yürütülen yargılamalarda yapılan duruşmaların kamuya açık olmasını gerektirdiği anlamına geldiği şeklinde yorumlanabilmektedir.

4. Böylelikle karar veren Mahkeme, 2. maddeden doğan yükümlülüğü 6. maddenin 1. fıkrasının gerekliliklerinden biri olarak yorumlamaktadır. Bu gerekliliklere göre, duruşmaların kapalı yürütülmesi için yasal gerekçeler bulunmadığı takdirde duruşmalar kamuya açık yapılmalıdır. 2. maddede 6. madde ile tanınan aleni yargılanma hakkını içeren benzer bir yorumlama bize göre çok uzaktır.

5. Sözleşme'nin 2. maddesine ilişkin olarak, ilgili kriter; sorumluluğun hem uygulamada hem de teoride sağlanabilmesi, yetkililer tarafından hukukun üstünlüğüne saygı duyulması çerçevesinde kamuoyunun güveninin korunması ve yasadışı eylemlerle ilgili olarak her türlü hoşgörü ya da suç ortaklığı izleniminden kaçınılması amacıyla soruşturma ya da soruşturmanın

sonuçları üzerinde yeterli bir kamu denetiminin mevcut olup olmadığını incelemekten ibarettir. Bu bağlamda, kamu denetiminin gereken derecesi, bir durumdan bir diğer duruma göre değişebilmektedir (*Ramsahai ve diğerleri/Hollanda* [BD], No.52391/99, 15 Mayıs 2007, § 353, *Karar ve hükümlerin derlemesi* 2007-II).

6. Somut olayda, ilgililerin müdahil olarak yargılamaya katılmalarına izin verilmiştir ve ilgililer böylelikle kapalı yapılan duruşmalara katılabilmişlerdir. Ayrıca, başvuranlar yasal menfaatlerinin korunması için gerekli ölçüde yargılamaya katılamadıklarını iddia etmemişlerdir (Bk, diğerleri arasında, *Anguelova/Bulgaristan*, No.38361/97, 13 Haziran 2002, § 140, *Derleme* 2002-IV).

7. Mahkeme'nin *Ramsahai ve diğerleri* kararında belirttiği üzere (Yukarıda anılan, § 353), 2. maddenin gerektirdiği kamu denetimi unsuru, yakalanma sırasında kişinin ölümüne neden olmakla suçlanan polisler hakkında yürütülen ceza yargılamalarında yapılan duruşmaların aleni olmasını mutlaka gerektirmediği kanısındayız. Kapalı duruşmanın yapılması özellikle sanığın menfaatlerinin korunması gibi yasal gerekçelerle haklı gösterilebilmektedir.

8. Belirttiğimiz üzere, başvuranlar kapalı yapılan duruşmalara katılabilmişlerdir. Ayrıca dosyaya erişmişler ve Ağır Ceza Mahkemesi'nde devam eden davaya etkin biçimde katılma imkânı bulmuşlardır. Bu mahkemenin gerekçeli kararı kendilerine tebliğ edilmiştir ve bu kararı temyiz edebilmişlerdir. Dahası, Ağır Ceza Mahkemesi'nin kararı aleni olarak verilmiş ve hiç kimse başvuranların bu kararı kamuoyuna açıklayamadıklarını iddia etmemiştir. Sonuç olarak, Sözleşme'nin 2. maddesinin usuli yönüne bağlı alenilik gerekliliği, Türk yetkililer tarafından davada muhtemel bir karışıklık riskinin önlenmesi amacıyla yeterli ölçüde yerine getirilmiştir (Bk, *mutatis mutandis*, anılan, *Ramsahai ve diğerleri/Hollanda* [BD], § 354).

9. Daha önce belirtilenler ve davanın kendine özgü koşulları dikkate alındığında, polisler hakkında yürütülen ceza yargılamasının aleni

olmamasına dayanarak 2. maddeden ileri gelen usuli yükümlölüklerin ihlal edildiği sonucuna varmak için yeterli gerekçelerin bulunmadığı kanaatindeyiz.